

Bilag 3

Fra Borgmesterens Afdeling
Dato 27-08-2021

Ændringer i økonomien siden B2021

Tabellen viser de væsentligste ændringer i økonomien i budgetforslaget for 2022.

Ændringerne er kommet til, siden Byrådet behandlede budgettet ved vedtagelsen af B2021. Ændringerne beskrives for årene 2021-2024, men ikke 2025. Det skyldes, at 2024 er det sidste år, der både indgår i sidste års budget og i budgetforslaget for 2022.

Ændringer i 2021 vil som hovedregel indgå i en samlet vurdering af det forventede regnskab for 2021, som forventes indarbejdet i budgetoplægget til 1. fællesmøde på baggrund af halvårsregnskabet.

Der er fokuseret på de største ændringer af økonomien. Der ses bort fra ændringer, der er dækket af budgetgaranti, balancetilskud el.lign. Det samme gælder for ændringer, der alene indebærer tidsforskydninger i afholdelsen af udgifter, fx på anlægsområdet.

Tabel: Oversigt over ændringer i økonomien siden B2021 (mio. kr., 2022-priser, +=merudgifter/mindreindtægter.)

	2021	2022	2023	2024
1. R2020 samt følgeindstilling	73	0	0	0
2. Overførsler (regnskab 2020)		63	63	63
3. Feriemidler, flyttet til HK8	-253	-253	-253	-253
4. Budgetmodeller		-50	-60	-68
5. Ikke-decentraliserede områder		-4	-3	-1
6. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2022 (service)		-12	-12	-12
7. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2022 (anlæg)		-6	-6	-6
8. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2022 (øvrige reguleringer)		-73	-59	-59
9. Refusionsordning kompenseres via balancetilskud		-30	-30	-30
10. Efterreguleringer, skatter og generelle tilskud 2019		62	0	0
11. Indkomstskat		78	85	90
12. Grundskyld		4	6	7

	2021	2022	2023	2024
13. Dækningsafgift		-5	8	9
14. Selskabsskat		48	-1	0
15. Øvrige skatter		-2	-4	-4
16. Udligning, kriterier og enhedsbeløb		-280	-97	-115
17. Udligning, ny befolkningsprognose (Aarhus og landsplan)		72	72	72
18. Tab ved valg af statsgaranti i 2022		96		
19. Renter og garantiprovision		22	23	22
20. Forskydninger af anlægsbudget				130
21. Forbrug af overskud udenfor perioden (2025)	-96			
22. Nye initiativer og besparelser	6	54	83	106
Ændringer i alt	-270	-215	-184	-48

Den finansielle egenkapital ultimo 2024 er forbedret med 0,7 mia. kr. i forhold til sidste års budget, hvoraf langt størstedelen skyldes en teknisk omkontering af feriemidler, der giver en forbedring på 1,0 mia. kr. i alt i budgetperioden. Ser man bort fra feriemidlerne, er der en forværring ultimo 2024 på 269 mio. kr. Samlet set forklarer ændringerne i tabellen en forværring på 295 mio. kr. mio. kr.

Ændringen ultimo 2024 må ikke forveksles med et råderum i forhold til måltallet for den finansielle egenkapital. Det skyldes for det første, at måltallet korrigeres for omkonteringen af udgifterne til feriemidler. For det andet gælder måltallet det sidste år i budgetperioden (2025).

Udviklingen i den samlede økonomi i forhold til måltallet ultimo 2025 er gennemgået i selve indstillingen.

Beskrivelse af ændringerne:

1. R2020 samt følgeindstilling

R2020 gav en samlet engangsforværring på 73 mio. kr. primært som følge af corona-merudgifter.

2. Overførsler (regnskab 2020)

Udviklingen i overførselsudgifterne fra 2019 til 2020 har givet et tab i Aarhus Kommune set i forhold til landsplan på 14 mio. kr., hvor der var forudsat en gevinst på 116 mio. kr. som følge af investeringsmodellerne på beskæftigelsesområdet.

I B2022 er det valgt at indarbejde en del af den forudsætning fra investeringsmodeller, som lå til grund for B2020, men som ikke blev realiseret i økonomien i R2020. En del af forklaringen er bl.a. corona og suspensionen af den aktive beskæftigelsesindsats. Formodningen er derfor, at den økonomiske effekt af investeringsmodellerne vil komme i 2021 og 2022, efterhånden som arbejdsmarkedet normaliseres, men dog med en lidt lavere økonomisk effekt, fordi andre kommuner i mellemtiden har indført lignende tiltag.

Der er derudover vedtaget yderligere investeringsmodeller i 2021 på i alt 21 mio. kr. Samlet er der dermed forudsat en gevinst på udviklingen i udgifter til overførsler på 88 mio. kr. om året, hvilket er 63 mio. kr. mindre end forudsat i sidste års budget.

3. Feriemidler, flyttet til HK8

Beløbene vedrører udgifter, der blev indarbejdet i B2021 som følge af ændringer af ferieloven. Der er tale om en teknisk omkontering, der betyder at udgiften ikke længere indgår i opgørelsen af den finansielle egenkapital. Måltallet for den finansielle egenkapital i budgetperioden er derfor tilsvarende korrigeret, så ændringen ikke påvirker råderummet.

4. Budgetmodeller

Budgetændringer, der følger af budgetmodellerne, er beskrevet i materialet om afdelingernes budgetforslag.

Mindreudgifterne i tabellen vedrører ændringer i forhold til overslagsårene i sidste års budget og er en følge af den seneste befolkningsprognose samt ændringer i efterspørgselsprocenter. Mindreudgifterne skyldes, at sidste års befolkningsprognose overvurderede befolkningsudviklingen i de yngre aldersgrupper. Det forventede antal ældre vurderes derimod nu at blive højere end i sidste års prognose.

Ser man i stedet på merudgifterne til budgetmodeller i forhold til udgiftsniveauet i 2021 – svarende til en situation uden budgetmodeller i budgetperioden – udgør merudgifterne ca. 115 mio. kr. i årligt gennemsnit.

5. Ikke-decentraliserede områder

Samlet set er der stort set ikke ændringer i udgifterne på de ikke-decentraliserede områder.

6-8. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2022 (service, anlæg og øvrige reguleringer)

Økonomiaftalen for 2022 indeholdt et løft af serviceudgifterne på 1,4 mia. kr. på landsplan, hvoraf de 1,2 mia. kr. allerede blev forudsat i kommunes budget for 2021. Løftet finansieres over bloktilskuddet og giver netto en merindtægt på 12 mio. kr. årligt i Aarhus Kommune. Økonomiaftalen indeholdt endvidere øget finansiering til anlægsudgifterne i 2022 svarende til 6 mio. kr. De øvrige merindtægter fra bloktilskuddet skyldes primært, at der i kommunens budget hvert år indarbejdes en forventet reduktion af bloktilskuddet på landsplan på ½ mia. kr.

9. Refusionsordning kompenseres via balancetilskud

Som led i udligningsreformen er der sket en udvidelse af refusionsordningen for særligt dyre enkeltsager. Det er forudsat, at kommunerne får en øget kompensation via refusionsordningen, og bloktilskuddet er på den baggrund reduceret. Omlægningen blev i B2021 vurderet at give et tab i Aarhus Kommune på 40 mio. kr. årligt, og et tilsvarende beløb blev derfor afsat på reservekontoen. Der forventes fortsat et tab på dette niveau i 2021 og 2022, men da refusionen indgår i opgørelsen af balancetilskuddet til kommunerne, forventes det kompenseret via et øget balancetilskud fra og med 2023. Da der endnu ikke er erfaringer med udviklingen set ift. landsplan, er det fortsat usikkert, om kommunen bliver fuldt kompenseret.

Reservebeløbet er på den baggrund reduceret til 10 mio. kr. i 2023 og efterfølgende år.

10. Efterreguleringer, skatter og generelle tilskud 2019

Efterreguleringen følger af, at kommunen har valgt at selvbudgettere i 2019. På trods af efterreguleringen er den endelige gevinst ved valget af selvbudgettering i 2019 på 102 mio. kr.

11-15. Indkomstskat, grundskyld, dækningsafgift, selskabsskat samt øvrige skatter

Væksten i udskrivningsgrundlaget for indkomstskatten i 2019 er lavere i Aarhus Kommune end på landsplan, hvilket er helt usædvanligt. Det skyldes især en meget gunstig udvikling i enkelte andre kommuner. Det samme gælder i 2020, mens der i de efterfølgende år igen forventes en mervækst i Aarhus Kommune på niveau med tidligere.

De opgjorte mindreindtægter skyldes, at merindtægter i andre kommuner medfører, at balancetilskuddet til kommunerne reduceres væsentligt.

De faktiske indtægter fra selskabsskat i 2019 er opgjort og indgår i kommunens budget i 2022. Der er indtægter som forudsat i sidste års budget, mens tabet skyldes et reduceret balancetilskud som følge af merindtægter i andre kommuner.

I de efterfølgende år baseres indtægten på KL's vurdering, med en andel til Aarhus svarende til gennemsnittet af de seneste 5 år.

Der er relativt små ændringer i indtægterne fra ejendomsskatter samt øvrige skatter, der udgøres af forskerskat og dødsboskat.

16-17. Udligning

Nettomerindtægterne fra udligning kan deles op i merindtægter fra ændrede kriterier og enhedsbeløb i systemet samt mindreindtægter som følge af den seneste befolkningsprognose for Aarhus Kommune.

Merindtægterne fra udligning er nærmere beskrevet i finansieringsnotatet i baggrundsmaterialet til budgettet.

Den seneste befolkningsprognose for Aarhus forudsætter en lavere befolkningsvækst end i sidste års prognose, ikke mindst blandt de yngre aldersgrupper. Det medfører lavere indtægter i Aarhus Kommune, som skal ses i sammenhæng med lavere udgifter til de områder, der er dækket af budgetmodeller.

18. Tab ved valg af statsgaranti i 2022

Budgetforslaget er udarbejdet med afsæt i, at der vælges statsgaranti for væksten i indtægterne. Aktuelt tegner der sig et økonomisk tab ved dette valg, men på grund af den fortsatte usikkerhed omkring konjunkturudviklingen efter corona-pandemien er det forudsat, at der vælges statsgaranti.

19. Renter og garantiprovision

Renteindtægterne er reduceret med ca. 22 mio. kr. årligt i 2022-2024. Det skyldes primært mindreindtægter fra garantiprovision, der indgår under

denne post. Baggrunden er, at AVA ikke længere optager lån med kommunegaranti.

20-21. Forskydninger af anlægsbudget samt forbrug af overskud udenfor perioden (2025)

Beløbene vedrører tidsforskydninger, hvor indtægter eller udgifter er fremrykket fra - eller udskudt til - 2025. Sådanne tidsforskydninger giver ikke nogen påvirkning af råderummet, når der ses på hele budgetperioden ved udgangen af 2025.

22. Nye initiativer og besparelser

Beløbene vedrører forslag om nye initiativer, indtægter og besparelser, som borgmesteren foreslår at indarbejde i budgetforslaget. De konkrete initiativer er gennemgået i budgetindstillingen.